

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema LXVII. [XLVII.]

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

que credant faciuntve, affirmat? Nequaquam. De impiis enim dicitur: spes eorum peribit, frustrabitur, &c. vide Hiob. 8. v. 13. & 11. v. 20. & 27. v. 8. & 40. v. 28. Prou. 10. v. 28. & 11. v. 7. At forsitan de Apostolis tantū loquitur Paulus? videntur enim id innuere verba præcedentia, vbi loquitur de his, qui primitias Spiritus acceperunt? minime vero tantum de Apostolis illa possunt intelligi, sed de sanctis omnibus, hoc est, de CREDENTIBVS. De his enim præcedentia & sequentia huius capituli sonant. Certum quidem est, quantū ad singularia illa & miraculosa dona Spiritus sancti attinet, Apostolos singulare habuisse priuilegium præ aliis. At quantum attinet Spiritus sancti gratiam quæ ad salutem necessaria est, eiusdem omnes credentes sunt participes. Omnes enim pii habent primitias Spiritus quia non accipiunt in hac vita perfectionem donorum Spiritus, quæ erit in altera. De omnibus itaque CREDENTIBVS pronunciat Paulus, quod iam sint salui S P E. De quibus Ioannes, quod N V N C sint Filii Dei, 1. Iohan. 3. vers. 2.

DOCENTVR itaque Christiani omnino necesse esse, vt si certam salutem sibi velint polliceri, inueniantur in numero credentium & ex fide sperantium.

Id etiam Ioannes vrget loco iam dicto inquitens: v. 2. Omnis qui habet hanc spem purificat se, sicut & ille [Deus] purus est. Quid sit illud purificare, mox ostendit, sc. cauere peccata, &c. Purificandum autem COR FIDE. Act. 15. v. 9. & abstinendum à peccatis vt spes firma sit, &c. Huc pertinet id 2. Pet. 1. v. 10. firmam facite, &c.

F I N I S

THEMA LXVII.

Rom. 8. v. 28.

Scimus, quod his qui diligunt Deum, omnia simul adiumento sunt in bonum.

D I S P O S I T I O.

Insignis est hæc Pauli sententia, quæ docet diligentibus

bus Deum omnia in bonum cedere. Sumus autem natura omnes ita affecti, atq; magno studio hoc agimus, vt quacunq; tractamus, nobis cedant in bonum. Hoc vnum ferè omnes desideramus in omnibus actionibus. At sæpe longissime aberramus, dum bona speramus & mala experimur. Itaq; operæ pretium erit hîc considerare Pauli locû.

Primum autem singula Pauli verba excutiemus: Deinde Lo eos subijciemus.

Textus.

1. Primò omnium notandum, de quibus Paulus hîc loquatur, sc. de *diligentibus Deum* Quinam sunt illi? Patet ex Joh. 14. v. 23. Qui me diligit, &c. Hoc faciunt pij & fideles, & illi, de quibus hoc ipso loco Paulus in sequentibus dicit, quod sint præordinati, vocati, electi, iustificati, &c.

2. De his pronunciat, quod, quæ illis accidunt, non possint esse noxia, sed adiumento sint in bonum. *Id est bester.*

Et quæ ipsis obfutura videntur, *seruire* coguntur.

3. Neq; enim prospera tantum, grata, iucunda, in bonum cedere affirmat, sed OMNIA, adeoq; etiam aduersa: vt sunt morbi, calamitates, &c. Et quæ maxime videntur *damnoſa*, sunt vtilissima pijs.

4. Mirabile sanè pronunciatum Pauli, quod vix mereatur fidem apud rationem humanam. At SCIMVS, ait Paulus, rem ita se habere: nec est qui hoc possit aut debeat negare.

Exemplis scripturæ penè infinitis hoc posset probari. Quid potest esse deterius, odio, inuidia fratrum, prodicione, venditione, exilio, mendacio, calumnia & carcere Josephi? At hæc illi *ſimul omnia* [vt habet vers lat.] adiumento fuerunt in bonum, vt fieret Prorex Egypti. Diduci possunt hæc latius, ex historia Gen. 37. 39. & seqq. ad finem libri.

Et nisi præcessissent omnia illa mala, nunquam factus fuisset tantus Monarcha.

Agnoſc

Agnoſc
vt cogitat
in bonum.

1. Turpe
ſcimus;

Teltatur
verſis calbu
tæque exign

Mundus
nam aduer
de OVN 18V
tæ.

Primo,
mani lepra
11. 17. Mot

æz mæter
petræ La
captiuitat

plica viliſſ
Deinde
ſtu ſanctor

tam ipſocur
tam grauia
hære poteſt

Manual.in
pamittere
modo id ſit

1. ſic lap
ſteplus ſibi
1. Diſcuſ

tant.

1. In p
ſeruant &
4. Aude

Agnoscit hoc & palam faretur Iosephus, Gen. 50. v. 20. vos cogitatis de me malum, Dominus autem conuertit in bonum.

L O C I.

I. Turpe est nos hæc nescire, de quibus Paulus dicit, **S C I M U S**; & quæ sanè scire debebamus.

Testatur autem peruersum nostrum iudicium, de aduersis casibus nostris & aliorum, quod hæc ignoremus. Itaque ex ignorantia illa turpis error oritur.

Mundus enim putat prospera tantum cedere in bonum: aduersa verò ad malum & ad interitum: at Paulus de **OMNIBVS**, quæ possunt accidere homini, id pronunciat.

Primo, hoc verum est de variis calamitatibus. Naha- mani lepræ ipsum adducit ad veri Dei cognitionem, 2. Reg. 5. v. 17. Morbus filii regulum Joh. 4. v. 47. afflictio Chana- næ matrem, Matt. 15. adducit ad Christum. Idem de pau- pertate Lazari, afflictione Jobis, exilio Moysis, & Dauidis, captiuitate Danielis, &c. sciendum & tenendum est. Ex- plica utilitates illarum calamitatum.

Deinde id ipsum verum est etiam, de infirmitate & lap- tu sanctorum: quod ad bonum cedant ipsis. Non qui- dem ipsorum industria: aut quod peccata non sint, vel nõ tam graua: sed Deo dirigente, qui de nostris malis bonum facere potest, & de nostris peccatis, teste Augustino. Vide Manual. in epistola in festo **IACOBI**. Nunquam eni- m permitteret malum, si nõ inde bonum posset elicere. Quo- modo id fit? Resp.

1. Sic lapsi seiplos discunt agnoscere, quam sint infirmi, ne plus sibi tribuant quam par est.

2. Discunt aliis compati & non temere de aliis iudi- cant.

3. In posterum cautius ambulant: Deoque in timore seruiunt & grati sunt pro remissione peccatorum.

4. Audentius orant. Exemplo sunt Dauid & Petrus, David

David

Dauid comprobat suo exemplo hoc verum esse, Pſal. 51. v. 13. & 14. vbi orat pro Spiritu ſancto.

Petrus non vltra præſumptuoſus eſt, & diſcitur id, Luc. 21. v. 32. Tu conuerſus confirma fratres, &c.

Tertio. Verum eſt etiam de morte piorum. Nam ſi maxime calamitates videntur homini plane lethales, adeoque peſſimæ & nocentiſſimæ, tamen ipſa mors cedit ad bonum. Hinc id Pſal. 116. v. 15. Pretioſa mors ſanctorum. Mors Jacobum, Stephanum, &c. facit Martyres, & viam ad cælum ſternit. De morte ad vitam tranſiit, Joh. 5. v. 24. *Quid hiſſit ihuſen baſor der Mörter ab; ne diutius hic affligantur in preſſura illa.* Joh. 17. v. 22.

Vtius huius loci eſt. I. Ut diſcamus rectius iudicare de calamitatibus aliorum, qui diligunt Dominum.

2. Ut in proprijs calamitatibus diſcamus eſſe patientes. Quia crux a deo ſalutaris eſt, & ad bonum cedit. Sicut hauſtum amarum non horres, quia ad ſanitaſtem tuam cedit, &c. Virga ſalutaris pueris, &c.

Caro ſale aſpergenda, ne putrefiat, &c. Explica ſimilia hæc.

L. II. Si volumus, vt calamitates nobis ſint adiumento in bonum, poſſumus ipſi hoc facile à Deo impetrare: hoc ſcilicet pacto, *vt diligamus ipſum.* Diligentibus enim Deum bona omnia ſunt. Ergo cum Dauide ex ſincero corde dicendum, Pſal. 18. v. 2. Diligo te Deus, &c. & cum Petro, ſcis quia amo te, Joh. 21. v. 17. *Quomodo autem diligitur Deus? Id Chriſtus docet, Joh. 14. v. 23. Qui me diligit, ſermonem meum ſeruabit.* Diligamus ergo Deum opere, & ſectemur pietatem. Et proximum diligamus in veritate, propter Deum, vt vult Joannes, 1. Joann. 4. verſ. 20. & 11.

L. III. Nihil nos moueat impiorum vana ſclicitas, quam mundus admiratur, Pſal. 144. v. 15. *beatum, &c.* Et quam caro ægre fert, Jer. 12. v. 1. Pſal. 73. v. 15. Hiob. 21. v. 7. & ſeqq. Sicut enim mundis omnia munda, Tit. 1. v. 15. bonis omnia bona: diligentibus Deum omnia in bonum cedunt,

ſua mala
nia ad pe
regum: Ah
tate Nabalo
Ergo non
paliſ eſt hic
cam vici

Nemo noſ

Diſoſ
pne auis 2

Reuſum
gandum

Ad huius
tenda ſunt
ſania Eccle
tatio inter
hoc eſt, ſe eſt
ſapad nos
tueris voca
pou: hi con
iſt ad aploſ
gauer Pau
utendum i
tunc contem
tuer, nec det
ra

THEMA XLVIII. EX NOVO TEST. 561

dunt ita malis omnia mala, & odio habentibus Deum, omnia ad perniciem cedunt. Sauli, Jeroboamo, Simri, &c. regnum: Ahitopheli sapientia: Absolomi pulchritudo: diuitiæ Nabalo, epuloni, &c. ad perniciem cesserunt.

Ergo non dicas, vellem me etiam tam felicem esse, qualis est hic vel ille. Dilige Deum, & mala tibi erunt bona: cum vicissim impiis bona sint mala, &c.

FINIS

THEMA XLVIII.

Rom. 14. v. 7.

Nemo nostrum sibi vivit, & nemo sibi moritur, &c.

DISPOSITIONEM huius Thematis vide supra in parte huius Promptuarii, classe VII. Num. 14. pag. 579.

THEMA XLIX.

Rom. 14. v. 7.

Rengum Dei non est cibus & potus, sed iustitia pax & gaudium in Spiritu sancto.

DISPOSITIO.

Ad huius loci Paulini pleniorē intelligentiam, repetenda sunt præcedentia membra huius capituli. Magna fuit in Ecclesia primitiva, temporibus Apostolorum, contentio inter novos Christianos, de cibus licitis & illicitis: hoc est, de esu sanguinis & suffocati, & de Idolothytiis: sic ut apud nos iam de esu carniū feria sexta, quam diem veneris vocant. Et qui abstinebant ab eiusmodi cibus & potu: hi condemnabant ceteros. Rixabantur enim super his adiaphoris non aliter, quam super fidei articulis. Hoc grauitè Paulus reprehendit hoc toto capite, & docet parcendum infirmis, atque libertatem Christianam posse hanc contentionem dirimere. Nec meliorem esse qui abstinet, nec deteriorem qui vescitur his cibus, de quibus supra.

Na

Inter